

Pressemelding

Brageprisen 2020

Brageprisen har, siden den første gang ble delt ut i 1992, etablert seg som en av Norges viktigste litterære priser. Prisen deles ut av Stiftelsen Den norske Bokprisen og har som formål å hedre gode norske forfatterskap, samt skape interesse for norsk litteratur.

Prisen deles ut på Dansens hus i Oslo den 26. november kl. 17.30.

De nominerte til Brageprisen 2020 ble offentliggjort 29. oktober kl. 10.

Følgende bøker og forfattere er nominert:

Åpen klasse: Nytteløse bøker voksne og barn/ungdom

- Lene Drange og Tore Løchstøer Hauge: *Snaponomi - bli supergod på egen økonomi*, Vigmostad & Bjørke
- Thomas Horne: *Den store klimaguiden*, Forlaget Press
- Olav Schewe og Barbara Oakley: *Superhjernen. De beste strategiene for læring*, Universitetsforlaget
- Johannes Slettedal og Martin Aas (ill.): *Nettvett med Johannes. Bli smart på internett!*, Gyldendal

Barne- og ungdomsbøker

- Helene Guåker: *Høgspenning livsfare*, Det Norske Samlaget
- Jenny Jordahl: *Hva skjedde egentlig med deg?*, Cappelen Damm
- Gulraiz Sharif: *Hør her'a!*, Cappelen Damm
- Andreas Tjernshaugen og Line Renslebråten (ill): *Blåhvalen*, Kagge Forlag

Sakprosa

- Erika Fatland: *Høyt: en reise i Himalaya*, Kagge Forlag
- Alfred Fidjestøl: *Mine kamper: biografien om Drillo*, Gyldendal
- Dag O. Hessen: *Verden på vippepunktet*, Res Publica
- Sigrun Slapgard: *Eit hemmeleg liv: spesialagent og Spaniafrivillig Wilhelm Holst*, Det Norske Samlaget

Skjønnlitteratur

- Beate Grimrud: *Jeg foreslår at vi våkner*, Cappelen Damm
- Vigdis Hjorth: *Er mor død*, Cappelen Damm
- Olaug Nilssen: *Yt etter evne, få etter behov*, Det Norske Samlaget
- Per Marius Weidner-Olsen: *Jeg hadde en oppvekst nesten som min egen*, Forlaget Oktober

Kontaktinformasjon for Brageprisen

Kari Marstein, leder av Bragerådet, kari.marstein@gyldendal.no 415 29 707

Siri Ekestad Bauge, daglig leder for Brageprisen, siri@forleggerforeningen.no 40 89 03 15

Juryenes begrunnelser

Åpen klasse – Nyttebøker voksne og barn/ungdom

Juryens medlemmer:

Rosa Krogh, Making Waves (leder)
Inger Johanne Ensrud, ARK Elverum
Joacim Lund, Aftenposten

Lene Drange og Tore Løchstøer Hauge: Snaonomi - bli supergod på egen økonomi, Vigmstad & Bjørke

Økonomi. Bare ordet fremtvinger et gjesp hos de fleste av oss. Eller kanskje en vond klump i brystet, fordi du kommer på regningen du ikke har betalt, eller restskatten du tror kommer, uten at du vet det helt sikkert. Derfor trenger vi denne boken.

Snaonomi er en enkel guide som kan hjelpe alle til å ta smartere økonomiske valg, få kontroll på eget forbruk og ta tak i lån og budsjetter. Boken gjør kanskje ikke penger gøy, men den klarer å formidle økonomisk teori på en tilgjengelig og praktisk måte. Ved å bruke enkelt språk og gode illustrasjoner og grafikk, får forfatterne temaet til å fremstå som lystbetont. Rundt en halv million nordmenn sliter med egen økonomi. *Snaonomi* er åpenbart en bok som kan være nyttig for mange.

Thomas Horne: Den store klimaguiden, Forlaget Press

Mange av oss ønsker å leve grønnere, og gjør små ting i hverdagen for å få det til: Vi panter flasker, går med bokser, sorterer matavfall og plast i hver sin pose, og tar sykkelen til jobb. Samtidig trosser vi kanskje flyskammen og unner oss en oval helg i New York. For hvilke konsekvenser får det, egentlig? Alle setter igjen et klimaavtrykk, men hvordan ser det ut?

Det er disse problemstillingene Thomas Horne tar for seg i *Den Store Klimaboka*. Gjennom lettfattelig informasjon, gode illustrasjoner og grafikk gir boka oss svar på nesten tusen små og store klimaregnestykker. Slik får leseren svar på spørsmålene om hvilke klimavalg som kommer kloden til nytte. Er det egentlig noen vits i å bytte ut dieselbilen med en stor Tesla? Bør folk slutte å spise kjøtt? Hvilke klær er det ansvarlig å kjøpe? Slike spørsmål skaper ikke bare en bevissthet, men ansvarliggjør også. Nyttigere blir det ikke, i en tid der temperaturen på kloden stiger i takt med havet, og der vi har begynt å se konturene av konsekvensene.

Olav Schewe og Barbara Oakley: Superhjernen. De beste strategiene for læring, Universitetsforlaget

Det er lett å tro at enkelte er født med intelligens og evner som aldri kan tilfalle deg. At en rett og slett ikke har en spesielt super-hjerne. Det var i alle fall det enkelte av oss i juryen tenkte før vi leste denne boken. Det tok ikke mange sidene før vi lærte at det «å ha en superhjerne ikke handler om hvilken hjerne du er født med, men hvordan du bruker den.»

Levende språk og god bruk av illustrasjoner og grafikk, gjør tung fakta lekende lett. Kanskje var det derfor vi tok i bruk flere av de forskningsbaserte læringsstrategiene i arbeidshverdagen vår? Boken lover å gjøre leseren mer effektiv, mer konsentrert og flinkere til å huske. Den holder det den lover, og det er nyttig for både studenter og alle andre som holder på med nesten hva som helst. Bonus: Å få tilbake troen på egne evner og egen hjernebark.

Johannes Slettedal og Martin Aas (ill.): Nettvett med Johannes. Bli smart på internett!, Gyldendal

Hver eneste dag legger vi fra oss digitale fotavtrykk på nett, uten at vi nødvendigvis tenker så mye på det. Det er dette Slettedal og Aas adresserer i boka Nettvett. Gjennom lekt språk gode illustrasjoner og grafikk, dekode de den store, svarte internettboksen. De svarer på spørsmål som «Hva gjør jeg hvis noen sender meg et nakenbilde?» og «kan jeg være på Snapchat selv om jeg er under 13 år?». I tillegg avdekker de mekanismene som sender belønninger til hjernen, og gjør at vi hele tiden vil ha mer.

Boken veileder barn og unge, men kanskje like mye foreldre. De står ofte på utsiden og klør seg i hodet, og klarer ikke sette seg inn i alle problemstillingene barna møter i sine digitale liv. Med få, men velvalgte ord, guider boka oss gjennom over 100 konkrete tips til hvordan en kan manøvrere på nett og unngå å bli lurt. Det er nyttig, og sårt tiltrengt i en tid preget av «fake news» og nettsvindler.

Barne- og ungdomsbøker

Juryens medlemmer:

Hilde Dybvik, OsloMet (leder)
Wenche Ratama, Skjervøy bibliotek
Eirik Mundhjeld, Norli Nordre gate
Troels Posselt, Foreningen !Les

Helene Guåker: *Høgspenning livsfare*, Det Norske Samlaget

Da Lea flytter på hybel for å begynne på videregående, legger moren seg i senga med en depresjon. Situasjonen i hjemmet preger Leas tanker og gjør det vanskelig for henne å passe inn på den nye skolen. Hun lager seg derfor et alter ego, blir kul og morsom, men bokas tittel varslar at det er fare på ferde. *Høgspenning livsfare* handler om overgangene i livet, om kriser og om psykisk helse. Den handler også om å være ung og om å finne ut hvem man er, når det man har tatt for gitt viser seg å være annerledes – når «det som egentlig er heim, er meir som borte», som Lea uttrykker det. Med korte setninger og velvalgte ord formidler Helene Guåker kompliserte følelser både på og mellom linjene. Det er lett å lese, lett å leve seg inn i og bringer leseren helt tett på Leas tanker og følelser. Også morens tilstand er skildret slik Lea opplever den, gjennom frustrasjon, medfølelse og iherdige forsøk på å få moren frisk igjen. Dermed gir boka et både troverdig og nyansert bilde av sykdommen. *Høgspenning livsfare* handler imidlertid også om vennskap og kjærlighet, om ærlighet og mot. Lea er i en utfordrende situasjon, men fremstår samtidig som en sterk og sympatisk ung jente som gjør så godt hun kan for å tilpasse seg skolen, finne venner og mestre livet. Dermed byr boka både på spenning og livsfare og lever samtidig opp til sitatet av P.O. Enquist som er med som epigraf: «Vi ska alla dö en dag. Men alla andra dagar ska vi leva.»

Jenny Jordahl: *Hva skjedde egentlig med deg?*, Cappelen Damm

«Alle i familien din er så flotte og slanke! Hva skjedde egentlig med deg?» Ein kommentar på første oppslag tar oss rett inn i kjernen av boka. Janne er overvektig og finn trøyst i mat. Spiseforstyringar er lite handsama i barne- og ungdomslitteraturen, og i denne grafiske romanen presenterer Jenny Jordahl tung tematikk på ein lett måte, men utan å overforklare. Ord som spiseforstyring er ikkje nemnt. Tekst og bilete spelar i høg grad på lag: All tekst i boka er dialog, medan bileta ikkje berre syner fram kva som skjer, men òg korleis Janne kjenner seg og kva for tankar ho har. Dei mange ordause avsnitta står igjen som vel så viktige når det gjeld å forstå kva Janne går gjennom i møte med ytre og indre demonar, og tydeleg fargebruk forsterkar dei ulike kjenslene hennar: Eit møte med ein ny venn er halde i ein lett og glad fargepalett, medan ein slengkommentar frå klassekameratar eller ei i utgangspunktet velmeint oppfordring frå foreldra brått kan tydeleggjere det mørke og truande som alltid ligg latent hos Janne. Dette er godt gjort, og gjer at *Hva skjedde egentlig med deg?* blir ei god leseoppleving og ei viktig bok – lett å lese, men på langt nær like lett å gløyme.

Gulraiz Sharif: *Hør her'a!*, Cappelen Damm

Med humor og et enormt språklig overskudd lar Gulraiz Sharif den 15 år gamle Mahmoud fortelle om en sommer i Oslo. Som guide for onkelen sin, som kommer på besøk fra Pakistan, viser han fram byen – og både det Mahmoud kaller «norske nordmenn» og «utlendinger» får gjennomgå: Boka slår i alle retninger. Med presis iaktakelse leker fortelleren med fordommene våre. Forholdene i Mahmouds egen familie er sentralt i romanen, og blir også gjenstand for varm generalisering. Om

pakistanske mødre sier han blant annet: «Mødrene våre er bra taktikere mann, de spiller taktikk med hjertene våre. De whopper og gir deg klem etterpå. De forvirrer deg brur! Da du tenker selv i smerten det var kjærlighet jo», mens norske mødre blir «glade når kidsa blir atten år og flytter langt vekk, våre mødre, ållø de vil ha deg i nærheten hele livet».

Språket er muntlig og røft, boka rammer hardt, men er framfor alt fornøydlig – samtidig som den tar opp svært alvorlig problematikk. *Hør her'a!* behandler kjente temaer som ære, skam, kjønn og identitet, men lillebrorens hemmelighet kaster et særlig alvor over historien. Mahmoud forteller intenst og følsomt, og får fram kompleksiteten ved å være flerkulturell. I stedet for å problematisere, beskriver han sine observasjoner og opplevelser på en usedvanlig leken måte som gjør dypt inntrykk. Fortellergleden lyser, og den insisterende tittelen kunne ikke vært mer treffende: *Hør her'a!* Dette må du få med deg.

Andreas Tjernshaugen og Line Renslebråten (ill.): *Blåhvalen*, Kagge Forlag

«Blåhvalungen ble født for noen timer siden». Slik starter sakprosaboka om blåhvalen, og vi blir kjent med en blåhvalbaby og moren hans og deres lange reise fra sør til nord. Det er vanskelig å forestille seg hvor store dyr vi har med å gjøre, og hvordan de lever, fjernt fra oss, men fortellingen om blåhvalungens reise skaper likevel en egen nærhet til stoffet. Line Renslebråtens bilder bidrar i vesentlig grad til at vi kommer tett på livet under vann, samtidig som de illustrerer faktaopplysningene. Bokas store, gjennomillustrerte format gjør dette til sakprosa for både små og store barn.

Tjernshaugen gir oss innblikk i blåhvalens utvikling og viser hvordan hvalene ble sjødyr og hvorfor de ble så store. Boka tar også for seg hvalfangst, som nesten utryddet blåhvalen. Her forlater vi blåhvalbabyen, men vi vender tilbake til den igjen, og fortellingen om babyen og moren danner på den måten en levende innramming. I dag er blåhvalen fredet, men klimaendringer og forsøpling truer den. «Du er i slekt med hvalene», leser vi mot slutten av boka, som en insistering på vår egen forbindelse til hvalen og tydeliggjøring av menneskenes rolle og ansvar, og hvordan det å ta vare på andre arter også handler om å ta vare på oss selv.

Sakprosa

Juryens medlemmer:

Fride Hjernstad, ARK CC Hamar (leder)

Eivind Tjønneland, UiB/Ny Tid

Per Roger Sandvik, Bibliotekfrilansar

Sissel Margrethe Høisæter, Høgskulen på Vestlandet

Erika Fatland: *Høyt: en reise i Himalaya*, Kagge Forlag

«Det lille slukes av det store, men det lille fortsetter å leve så godt det kan. Så mange måter det er å leve på! Det kunne man ikke se her oppe fra, men jeg visste det, for jeg hadde sett det. De mange, mange små livene blant de massive, høye fjellene.»

Høyt av Erika Fatland skildrer ei reise gjennom eit kulturlandskap som er like mangfaldig som naturen. I Himalaya dannar fjella til ei kvar tid bakteppet og bestemmer vilkåra for livet. Religiøse, språklege og etniske rammer forma av topografien stemmer sjeldan overeins med dei kunstige landegrensene. Heile vegen har Fatland sosialantropologens blikk for både det store og det vesle. I *Høyt* har ho finslipt evna til å skifte saumlaust mellom desse perspektiva. Med imponerande kunnskap og stramt overblikk gir ho oss innsikt i historie og politiske endringar, for deretter å studere kvardagslivet til dei menneska ho kjem i kontakt med. Ho byr på seg sjølv i skildringane av både spennande, ubehagelege og komiske situasjonar ho hamnar i, men ho tar aldri for stor plass. Det er ikkje ho sjølv, men alle dei ho møter som er kjernen i reiseskildringa. Desse unike menneska deler frå livet sitt på egne premissar, og forfattaren formidlar verkelegheitsforståinga og verdsbildet deira

fordomsfritt og med respekt. *Høyt løftar* reiseskildringssjangeren til nye høgder på meir enn ein måte. Erika Fatland hevdar at ho helst reiser åleine, men dei frodige skildringane og det rike språket gjer at ho får mange med seg på reisene sine. Å lese *Høyt* er ei reiseoppleving av dei sjeldne.

Alfred Fidjestøl: *Mine kamper: biografien om Drillo, Gyldendal*

«Han hadde mange ganger grublet på om det var viktig nok, om en radikaler som han heller burde bruke tiden på andre ting. Nå så han klarere enn noen gang hvor vakkert det tross alt var, med en verden der små og store, fattige og rike, uavhengig av utstyr, ferdigheter og ambisjoner kunne samles om denne uskyldige leken.»

Mine kamper: biografien om Drillo tar spelet på alvor. Vi følgjer Drillo gjennom trenaroppdrag i ei lang rekke fotballag og landslaget. Han vurderer gang på gang spelestrategi, taktikk og sterke og svake sider hos ulike fotballspelarar. Fidjestøl greier å skrive om dette på ein måte som får sjølv den minst fotballinteresserte lesaren til å bli riven med. Det biografiske stoffet om Drillo gjer all den fotballvitskaplege innsikta meningsfull. Tittelen 'Mine kamper' blir meir enn ein morosam allusjon til andre bøker. Forteljinga om livet til Drillo og alle fotballkampane er vevd tett saman. Denne mannen tar oppturane og nedturane med same uforstyrrelege ro, og utan å fjerne seg frå dei grunnverdiane han starta med. Fidjestøl kan det grundige gravearbeidet sjangeren krev, og han har overblikk over utviklinga av fotballkulturen i perioden. I Fidjestøl sin framifrå biografi merkar ein sympatien med hovudpersonen, ja respekten for særtrekka til ein norsk kulturpersonlegdom.

Sigrun Slapgard: *Eit hemmeleg liv: spesialagent og Spaniafrivillig Wilhelm Holst, Det norske Samlaget*

«Den norske historieforteljinga om krigen kom nokså raskt inn på eit spor som i stor grad handla om heltane heimefronten peikte på. Interesse for ei fluktligne i Sør-Frankrike var naturleg nok mindre.»

Denne medrivande forteljinga handlar om den ukjende norske motstandsmannen Wilhelm Holst. Han arbeidde både for engelsk etterretning og fransk motstandsørslle under verdskrigen, og var med på å smugle hundrevis av flygarar og sabotørar ut av Frankrike. For innsatsen vart han dekorert med Medaille de Résistance og invitert på lunsj med general de Gaulle. Sidan hovudpersonen levde skjult, vert historia spennande berre av den grunn. Fleire gonger vart Holst nesten avslørt av nazistane. Forfattaren let oss òg delta i sjølv eitterrøkinga av Holst sitt hemmelege liv. Lesaren vert med på ei oppdagarferd på leiting etter kjelder og historiske spor i fleire land. Gjennom dette detektivarbeidet får me fyrstehands kjennskap til vanskanane med å setje saman eit bilete av ein agent som opererte bak kodar og dekknamn. Boka har vorte mykje meir enn ein biografi: I tillegg til jakta på det verkelege livet til ein agent som opererte i løynd, gir ho engasjerande perspektiv på den spanske borgarkrigen og motstandsarbeidet i Europa.

Dag O. Hessen: *Verden på vippepunktet, Res Publica*

«Truende og komplekse problemer og mange motstridende meldinger er det vi stilles overfor. Hva er sant, usant og usikkert, og hvordan henger det sammen? Hva vet vi, og hva tror vi?»

Dag O. Hessen er klimaforskar og professor i biologi. Det er god grunn til å lytte når han hevar røysta. Boka hans byrjar med klimabrølet ved Stortinget 30. august 2019, der fleire tusen menneske stod samla om kravet om politisk handling for å møte klimautfordringane. Det må gjerast meir og det må gjerast raskare. Det blir stadig mindre natur og stadig meir klimagassar. Dette er ikkje skremselspropaganda. Hessen informerer om situasjonen frå biologens ståstad og freistar å nærme seg svar på kor ille det kan bli, kva veg det kan vippe når økosystema og planeten reagerer på vår framferd. Han er ein meisterleg formidlar som klarar å gjere ein fagleg tung tematikk forståeleg for dei aller fleste, og få oss til å forstå alvoret i situasjonen i enda større grad enn før. *Verden på vippepunktet* er ei balansert, tankevekkande og velskriven bok om ei sær presserande sak, ei bok så viktig at ein gjerne vil at alle skal lese henne.

Skjønnlitteratur

Juryens medlemmer:

Gro Jørstad Nilsen, BT (leder)
Bjørn Ivar Fyksen, Klassekampen
Camilla Tvedt, Norli Libris
Sindre H Søreide, Fjaler Folkebibliotek

Beate Grimsrud: *Jeg foreslår at vi våkner*, Cappelen Damm

Jeg foreslår at vi våkner ble Beate Grimsruds siste roman, og med hennes bortgang forsvant en sjelden blomst i vår hjemlige, litterære flora. Gjennom hele forfatterskapet har Grimsrud skapt sprelske, uforutsigbare romaner som kjennetegnes av lekne tankeprang, originale refleksjoner og humoristisk overskudd, selv når det handler om dypt alvorlige ting. I *Jeg foreslår at vi våkner* følger vi sykdomsforløpet til hovedpersonen Vilde som har fått brystkreft. Romanen byr på finstemte beskrivelser sykdomsforløpet, den er sanselig, sterk og troverdig. Men Grimsrud er også en forfatter kjent for å gå sine egne veier. *Jeg foreslår at vi våkner* sprenger seg ut av det realistiske rammeverket ved hjelp av viktige bipersoner, nemlig rotta og reven. De to følgesvennene gjør dette til en egenartet roman hvor det ikke er noen vanntette skodd mellom fantasi og virkelighet. Boken kan leses som en hyllest til menneskets forestillingsevne, den full av håp og sitrer av livslyst. Fortellerstemmen byr på en velutviklet sans for humor selv når ting er på sitt mørkeste, og i underteksten blir alt fra gamle eventyr til Ibsenske karakterskikkelser brukt til å skape klang og fylde. Dette er romankunst av ypperste kvalitet, og et høydepunkt i Beate Grimsruds forfatterskap, som tok slutt altfor tidlig.

Vigdis Hjorth: *Er mor død*, Cappelen Damm

Noen ganger er det de bøkene hvor lite eller ingenting skjer, som er de mest intense og skremmende, slik som Vigdis Hjorths roman *Er mor død*. I det minimalistiske romanuniverset skjer det lite på et ytre plan. Hjorth har skapt en ekstrem situasjon som tøyser grensen mellom normalitet og galskap. Selve forventningene om at noe vil skje, gir romanen en helt spesiell nerve og glød.

Johanna er en anerkjent billedkunstner som i sin tid forlot en trygg karriere og ektemann i Norge for ny kjærlighet og kunstnervirke i USA. Tretti år har gått siden hun flyttet, og nå er Johanna rundt seksti. Hennes amerikanske ektemann er død og deres felles sønn har flyttet hjemmefra. Johanna har fått i oppdrag å lage en retrospektiv utstilling i barndomsbyen – hun er tilbake i Norge. Hva gjenstår av livet hun etterlot seg for flere tiår siden? Er det mulig å bygge bro mellom fortid og nåtid? Vi møter en hovedperson som ringer sin mor og vil ta opp kontakten etter flere år med taushet, men mor tar ikke telefonen. Etter hvert utvikler romanen seg til å bli en typisk forfølgelsehistorie slik vi kjenner det fra utallige historier om ektefeller som nekter å erkjenne og akseptere at forholdet har tatt slutt. Hjorth har gitt denne historien en original og uhyggelig vri. Den uberegnelige ektefellen er byttet ut med en uberegnelig datter som spionerer og etter hvert invaderer privatlivet til sin mor. *Er mor død* skildrer komplekse psykologiske mekanismer som trer inn hos mennesker som blir avvist av sine nære. Tonen er sår og desperat, handlingene barnslige og ufornuftige. Det er et nyansert spekter av allmennmenneskelige følelser i sving, samtidig som romanen aldri bikker over i outrert galskap. Hjorth lykkes med å skildre mennesket som et komplekst vesen i det som også er en kunstnerroman. For *Er mor død* kan også leses som et klokt forsvar for kunstens autonomi, det vil si retten til å eksistere på egne premisser som kunst.

Olaug Nilssen: *Yt etter evne, få etter behov*, Det Norske Samlaget

Den sagnomsuste litteraturkritikeren Georg Brandes sa en gang de berømte slagord at vesentlig litteratur skal sette problemer under debatt. *Yt etter evne, få etter behov* av Olaug Nilssen lever på alle måter opp til Brandes krav om å være både vesentlig og samfunnskritisk. Boken er et familiedrama med et psykisk utviklingshemmet barn i sentrum, det handler om forskjellen mellom ideal og det virkelige liv. *Yt etter evne, få etter behov* retter en kritisk brodd mot et system som krever

mye av enkeltpersoner uten at de får det de har behov for. Romanen løfter blikket til leseren ved å knytte omsorgsrollen til kulturelle forestillinger og kristen tradisjon like mye som til enkeltpersoners evner og egenskaper. Personene i boken fremstår som levende skikkelser som representerer noe større enn dem selv. Bokens hovedperson er den forsvunne Rakel, og romanen skildrer et menneske det er lett å bli avhengig av. Helt fra barnsben av har Rakel vært en bauta i familien som stiller opp når det trengs. Rakel gjør virkelig godt mot andre, men ikke mot seg selv. Romanen viser frem hvordan omsorg og selvomsorg kan bli til motsetninger, og til slutt ta knekken på mennesker som får ansvaret på sine skuldre. Olaug Nilssen bruker grep fra kriminalromaner til å gjøre *Yt etter evne, få etter behov* til en spennende bok med høy temperatur. Dette er en litterært vellykket roman med noe vesentlig på hjertet.

Per Marius Weidner-Olsen: *Jeg hadde en oppvekst nesten som min egen*, Forlaget Oktober

Det hviler en mørk tenksomhet over Per Marius Weidner-Olsens debut *Jeg hadde en oppvekst nesten som min egen*. Romanen er en oppvekstskildring fortalt i ettertid av den voksne hovedpersonen, og blant de definerende erfaringene fra barndom og tidlig ungdomstid leser vi om både seksuelt misbruk og om hovedpersonens egne grenseoverskridelser. Tidlige seksuelle erfaringer, fortelser og tyveri er gjenstand for undersøkelser omkring skyld og skam i denne boken. En av romanens fremste kvaliteter er de troverdige og nyanserte refleksjonene omkring hovedpersonens opplevelse av overgrepene han blir utsatt for. Boken tegner med det opp hvor uklare grenser mellom seksuell utforskning og offersituasjonen kan være, og slik leverer boken et interessant bidrag i en aktuell samfunnsdebatt om forholdet mellom offer og overgriper

Gjennom å ta i bruk erindringssjangeren undersøker romanen hukommelsens fordreininger og viser frem kompleksiteten i forholdet mellom faktiske opplevelser, minne og sannhet. Ungdommens følelse av spenning og kontroll kan i ettertid, gjennom den voksne erfaringens lys, få en annen valør. *Jeg hadde en oppvekst nesten som min egen* er roman som i sterk grad forholder seg til den moderne litteraturhistorien, men som foredrer tydelige inspirasjonskilder til en egen, kraftfull stil som kler den mørke fortellingen på elegant vis. Weidner-Olsens roman er opprivende, og den er opplysende, med en dyster, ubehagelig glød.